

شورای سیاستگذاری حوزه‌های علمیه خواهران

مرکز مدیریت حوزه علمیه خواهران

معاونت پژوهش

استان تهران شهر تهران مؤسسه آموزش عالی حوزوی امام حسن مجتبی علیه السلام

عنوان:

بررسی ادله‌ی افضلیت حضرت

فاطمه سلام‌الله علیها بر حضرت مریم سلام‌الله علیها از

نظر آیات و روایات

استاد راهنما

حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر محمد اکبری

استاد داور

سرکار خانم دکتر حوری رضا زاده

نگارنده

محبوبه پاشایی نیک

سال تدوین

۱۴۰۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حوزه‌های علمیه خوارزم

تحمیدیه:

«الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْ لَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ، الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَنَا مِنَ الْمُتَمَسِّكِينَ بِوَلَايَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَالأَيْمَةِ الْمُعْصُومِينَ مِنْ وُلْدِهِ؛ ستایش خدای را که ما را بر این مقام رهنمایی کرد که اگر هدایت و لطف الهی نبود، ما به خود به این مقام راه نمی‌یافتیم، ستایش خدای را که ما را از متمسکین به ولایت علی بن ابی طالب و امامان معصوم از نسل ایشان قرار داد.»

تقدیم:

اثر معنوی پژوهش حاضر، خاضعانه به آستان مولی و سرور کائنات، حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه
و نائب برحق ایشان؛ رهبر فرزانه انقلاب اسلامی، تقدیم گشته و عرض می شود:
«يا أَيُّهَا الْعَزِيزُ مَسَّنَا وَأَهْلَنَّا الضُّرَّ وَجِئْنَا بِبِضَاعَةٍ مُزْجَاةٍ فَأَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ وَ تَصَدَّقْ عَلَيْنَا إِنَّ اللَّهَ
يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِينَ»

تقدیر و تشکر:

شایسته است، بعد از حمد و ثنای الهی، از کلیه کسانی که در انجام این تحقیق به هر نوعی، نگارنده را یاری رسانیدند به ویژه از استاد فرزانه و دلسوز جناب آقای حجت الاسلام و المسلمین محمد اکبری که زحمت راهنمایی این رساله را بر عهده گرفتند. و با حمایت‌های خود، محقق را همراهی کردند، ضمیمانه تشکر کرده و برای ایشان آرزوی سلامتی و توفیقات روزافزون نمایم.

١١. _____ ، معانى الأخبار،

لبنان: دار المعرفة للطباعة والنشر، بی تا.

١٢. ابن جریر الطبری الصغير، محمد، دلائل الإمامه، قم: بعثت، ١٤١٣ ق.

١٣. ابن شهر آشوب، مناقب آل أبی طالب، نجف: لمکتبه الحیدریه، ١٣٧٥ ق.

١٤. ابن مردويه اصفهانی، ابی بکر احمد بن موسی ، مناقب علی بن ابیطالب عليه السلام، چاپ دوم،

قم: دار الحديث، ١٣٨٢ ش.

١٥. ابن مغازی الوسطی، ابوالحسن علی بن جولایی، مناقب اهل بیت عليهم السلام، محمد کاظم

المحمودی، تهران: المجمع العالمی للتقرب بین المذاهب الاسلامیه مرکز التحقیقات و

الدراسات المعاونیه الثقافیه، ١٤٢٧ ق.

١٦. ابن منظور، جمال الدین، لسان العرب، چاپ سوم، بیروت: دار صادر، ١٤١٤ ق.

١٧. الاربلی أبی الحسن علی بن عیسی بن أبی الفتح، کشف الغمّه فی معرفه الاثمه، بیروت: دار

الاضواء، بی تا.

١٨. الإسکافی، محمد بن همّام، منتخب الانوار فی تاریخ الأئمه الأطهار عليهم السلام، تحقیق: علیرضا

هزار، قم: دلیل ما، ١٣٨٠ ش.

١٩. الامینی النجفی، عبدالحسین، الغدير، سید عبدالعزيز طباطبائی، تهران: دارالکتب الاسلامیه،

١٣٧٢ ق.

٢٠. بابویه القمی، ابی جعفر الصدوق محمد بن علی بن الحسین ، عیون أخبار الرضا عليه السلام،

بیروت: مؤسسه الاعلمی للمطبوعات، ١٤٠٤ ق.

٢١. البحرانی الاصفهانی، عبدالله، مستدرک عوالم العلوم و المعارف، قم: مؤسسه الامام المهدي،

بی تا.

٢٢. البحرانی، هاشم الحسینی، البرهان فی تفسیر القرآن، قم: مؤسسه البعثه، بی تا.

٢٣. البخاری ابو عبدالله محمد بن إسماعیل، صحیح بخاری، القاهره: المکتبه السلفیه، بی تا.

٢٤. الثعلبی، تفسیر الثعلبی، بیروت: دار إحياء التراث العربی، ١٤٢٢ ق

٢٥. جوادى آملی عبدالله، ادب فنای مقربان، چاپ سوم، قم: مركز نشر اسرا، ١٣٨٢ش.
٢٦. الجوهرى الفارابى، ابو نصر اسماعيل بن حماد، صحاح تاج اللغة و صحاح العربية، احمد عبد الغفور عطار، چاپ چهارم، بيروت: دار العلم للملايين، ١٤٠٧ ق.
٢٧. جوينى، ابراهيم بن محمد حمويى، محمودى، محمد باقر، فرائد السمطين، بيروت: مؤسسه المحمودى، ١٤٠٠ ق.
٢٨. الحاكم، أبو عبد الله، المستدرک على الصحيحين، محقق: مصطفى عبد القادر عطا، بيروت: دار الكتب العلميه، ١٤٠٥ ق.
٢٩. الحسکانى، الحاكم، شواهد التنزيل لقواعد التفضيل، تهران: مؤسسه الطبع والنشر، ١٤١١ ق.
٣٠. الحسينى ابوالفضل، محمد بن محمد بن عبدالرزاق، تاج العرين، مجموعه من المحققين، دارالهديه، بى تا.
٣١. الحلى عزالدين حسن بن سليمان، مختصر بصائر الدرجات، نجف: منشورات المطبعه الحيدريه، ١٣٧٠ ق.
٣٢. حلى، علامه حسن بن يوسف، نهج الحق و كشف الصدق، بيروت : مؤسسه دارالهجره، ١٤٠٧ ق.
٣٣. الحمويى الجوينى، ابراهيم، فرائد السمطين، مؤسسه المحمودى، بى تا.
٣٤. ديلمى الحسن بن ابى الحسن محمد، إرشاد القلوب، السيد هاشم الميلى، چاپ اول، دارالاسوه للطباعه و النشر، ١٣٧٥هـ.ش-١٤١٧هـ.ق.
٣٥. الراغب، ابوالقاسم بن محمد، المفردات فى غريب القرآن، چاپ اول، دمشق: دارالقلم، ١٤١٢ ق.
٣٦. زمخشري، محمود بن عمر، الكشف الحقائق غوامض التنزيل، چاپ سوم، بيروت: دارالكتاب العربى، ١٤٠٧ ق.
٣٧. سند، محمد، مقامات حضرت فاطمه سلام الله عليها، در كتاب و سنت، احمد خوانسارى، چاپ ٢، قم: مؤسسه بوستان كتاب، ١٣٨٦.
٣٨. السيوطى، عبدالرحمن جلال الدين، الدر المنثور فى تفسير الماثور، بيروت: دارالفكر، بى تا،

۳۹. الصفار القمی، محمد بن الحسن، بصائر الدرجات، بیروت: مؤسسه الاعلمی، بی تا.
۴۰. طباطبائی، محمد حسین، المیزان فی تفسیر القرآن، بیروت: موسسه الاعلمی للمطبوعات، ۱۳۹۰ق
۴۱. الطبرسی، احمد بن علی، الاحتجاج علی اهل الجاج، السید محمد باقر خراسان، چاپ اول، مشهد: نشر مرتضی، ۱۴۰۳ق.
۴۲. طبرسی، فضل بن حسن، تفسیر جوامع الجامع، قم: مؤسسه النشر الاسلامی، ۱۴۲۱ق.
۴۳. _____، مجمع البیان فی تفسیر القرآن، فضل الله یزدی طباطبائی، هاشم رسولی، چاپ سوم، تهران: ناصر خسرو، ۱۳۷۲ ش.
۴۴. _____، (شیخ الطائفة)، تهذیب الأحکام، محقق: حسن خراسانی، ج ۱، تهران: دار الکتب الإسلامیة، ۱۳۶۴ش.
۴۵. طوسی، محمد بن الحسن، الامالی، مؤسسه البعثه، قم: دارالتقایه، ۱۴۱۴ق.
۴۶. _____، التبیان فی تفسیر القرآن، تصحیح احمد حبیب عاملی، بیروت: دار احیاء التراث العربی، بی تا.
۴۷. _____، الغیبه للحجه، محقق: تهرانی، عباد الله و ناصح، علی احمد، قم: دار المعارف الاسلامیة، ۱۴۱۱.
۴۸. العروسی الحویزی، عبد علی بن جمعه، تفسیر نور الثقلین، مصحح: سید هاشم رسولی محلاتی، چاپ چهارم، قم: اسماعیلیان، ۱۴۱۵ق.
۴۹. عطاردی، عزیزالله، مسند فاطمه الزهراء، تهران: عطارد، ۱۴۱۲ق،
۵۰. فخر رازی، محمد بن عمر، التفسیر الکبیر (مفاتیح الغیب)، چاپ سوم، بیروت: دار احیاء التراث، ۱۴۲۰ق.
۵۱. الفیروزآبادی الشیرازی، مجد الدین محمد بن یعقوب، القاموس المحیط، بیروت: دارالعلم للجميع، بی تا.
۵۲. فیض کاشانی، محمد محسن بن شاه مرتضی، الوافی، اصفهان: کتابخانه امام امیر المؤمنین علی علیه السلام، ۱۴۰۶ق

٥٣. الفيومي ابوالعباس، احمد بن محمد بن علي، المصباح المنير من غريب الشرح الكبير، بيروت: المكتبة العلمية، بي تا.

٥٤. القمي، ابوالفضل شاذان بن جبرئيل، الفضائل، چاپ دوم، قم: رضى، ١٣٦٣ ش.

٥٥. قمي، علي بن ابراهيم، تفسير قمي، طيب موسوى جزائري، چاپ سوم، قم: دارالكتاب، ١٤٠٤ ق.

٥٦. الكليني الرازي، ابي جعفر محمد بن يعقوب بن اسحاق، اصول من الكافي، علي اكبر غفاري و محمد اخوندي، چاپ چهارم، تهران: دارالكتب الاسلاميه، ١٤٠٧ ق.

٥٧. كوفي، فرات بن ابراهيم، تفسير فرات كوفي، محمد كاظم، ج ١، تهران: وزارت الثقافه و الارشاد الاسلامي مؤسسه الطبع والنصر، ١٤١٠ هـ ق.

٥٨. مجلسي، علامه محمد باقر، بحار الانوار، چاپ دوم، تهران: مؤسسه الوفاء، ١٤٠٣ ق.

٥٩. _____، مرآة العقول في شرح أخبار آل الرسول، ج ٥، تهران: دار الكتب الإسلامية، ١٤٠٤ ق

٦٠. محب الدين الطبري، أحمد بن عبد الله، ذخائر العقبى، قاهره: مكتبة القدسي، ١٣٥٦ ش.

٦١. مرعشي، قاضي نور الله، إحقاق الحق و إزهاق الباطل، چاپ اول، قم: مكتبة آية الله المرعشي النجفي، ١٤٠٩ ق.

٦٢. المسعودي، محمد فاضل، الأسرار الفاطمية، قم: مؤسسه الزائر في الروضة المقدسه، ١٤٢٠ ق.

٦٣. المنسوب الى الإمام العسكري، تفسير الإمام العسكري، تحقيق: مدرسة الإمام المهدي (عج)، قم: مدرسه الإمام المهدي عجل الله، ١٤٠٩ ق

٦٤. الموسوي، ابي القاسم علي بن الحسين بالشریف المرتضى، الشافي في الامامة، السيد عبد الزهراء الحسيني الخطيب، چاپ ٣، تهران: الصادق للطباعة و النشر، ١٣٨٢ ق.

٦٥. النمازي الشاهرودي، حسن بن علي، مستدرک سفینه البحار، قم: النشر الاسلامي، بي تا

٦٦. النمري القربطی، ابو عمر يوسف بن عبد الله بن محمد بن عبد البر بن عاصم، الاستيعاب في معرفة الصحاب، علي محمد البجاوي، چاپ اول، بيروت: ادار الجيل، ١٤١٢ ق.

۶۷. همدانی، احمد رحمانی، فاطمه الزهرا بهجه قلب المصطفی، بیروت: مؤسس النعمان، ۱۴۱۳ق.

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواران